

кий, та можихъ да разбере по-голѣмата частъ. Докарахъ си на умъ тѣ, че се намирамъ въ Росия между селанети около Волга, или въ Гостний дворъ въ Москва. — Уприличаването на тѣна два езика не твърдѣ голѣмо, та не е за чудене, дѣто Русити симпатизировахъ толкова [много] тога народъ.

Забѣлѣжихъ очи, които приличахъ на единъ родъ, изражение на лицата, движението на ръцѣтъ, тонътъ на гласътъ, което често у руский селанинъ не може да се различи, когато той са смѣне или плаче. Русинъ тѣ, Българинъ тѣ, Сърбинъ тѣ, Черногорецъ тѣ и Чехъ тѣ кога се срещнатъ, могатъ да говоретъ всакой на езикъ тѣ си и да се разбератъ. Както не може човѣкъ да възбрани на Англичанинъ тѣ отъ сѣверъ да не симпатизира на южний, ако да бѣше се случилъ южний подъ турското владѣние, така съшто не можемъ да възбранимъ и ми словѣнски ти племена да не си симпатизировахъ и да си не помагатъ едно на друго, а най-много, когато има едни отъ тѣхъ, които оште пиштетъ отъ турский деспотизмъ.

Батакъ лежи около 30 мили на югъ отъ Т.-Назарджиѣ на срѣдъ планината, която обикала и се спушта на югъ; пътъ тѣ ни до Батакъ бѣше една стрѣмна планинска пѣтека, по която намѣсти трѣбоваше да вървимъ като кози. На връштане се научихми, че имало и другъ по-добъръ пътъ, нѣ водачъ тѣ ни съ обикновената си злоба, която се отличава въ ориенталецъ тѣ, не ни прѣведе отъ тамъ.

Керванъ тѣ ни бѣше доста любопитенъ, и въ съшто то време твърдѣ тѣжовенъ. Напрѣдъ вървѣха наши ти двѣ заптиета въ живописното си облѣкло, обрѣжени съ пиштове и съ ножове, слѣдъ тѣхъ водачъ тѣ ни и той обрѣженъ отъ главата до краката, послѣ ми петина, които наздехми на коне и на мулета, осѣдлани съ хубави сѣдла и съ разни украшения, и слѣдъ насъ 50—60 жени и дѣца, които рѣшили да ни придружатъ до Батакъ. Повечето жени носеха по едно малко дѣте, освѣнъ това и по единъ тежъкъ товаръ, като храна, дрѣхы, всакакви съдове за готвене и сѣчива за жѣнене, които бѣха испросили или заели отъ Пештера. Дори и дѣца, малки момичета отъ 9 до 10 години се катеряха по тѣна пештери съ много тежъкъ товаръ на гърбъ тѣ. За тѣхъ, горкити, трѣбоваха 5—6 часа, доклѣ стигнатъ на опрѣдѣленото мѣсто.

Отъ какъ се катерихми по тѣна стрѣмна пѣтека около три часа, и на много мѣста се принуждавахми да слизали отъ конетѣ, и да вървимъ пѣши повечето време, и то съ голѣмъ страхъ да се не търколимъ въ нѣкоя пропасть; отъ какъ се качвахми отъ високо на по-високо, видѣхми се, като че сме въ облацити; най-сетнѣ излѣзохми на една гѣста гора и влѣзохми въ една очарователна малка долина, обрастнала съ буйна зелена трѣва. Една малка рѣка течаше посрѣдъ долината, на рѣка та имаше една хубава бичкийница за дѣски. Види се, че население то въ Батакъ се не занимавало доста съ биченне на дѣски, които тѣ работили въ гора та на околнитѣ планини, зашто то по-сетнѣ съгледахми повече такъви бичкийници, и оште ни казаха, че имало около селото повече отъ двѣстѣ бичкийници.

Бичкийницата не работеше. Онова малко равниште, съ буйната трѣва, трѣбова всакога да не било пълно съ стада: съ овце и съ другъ добитѣкъ. Това малко и прѣкрасно мѣсто бѣше така глухо, като че бѣше нѣкоя гробиште, като че не е живѣлъ тамъ човѣкъ отъ много години. Исакачихми се малко на дѣсно на връхъ тѣ на една пештера, която дѣли